

T. T. G.

Nr. 8. Märts 1929.

Väljaandja: Tartu Titarlaste Gümnaasiumi Õpilaspere. Peatoimetaja: Aug. Raud. Toimetaja: J. Post. Toimetuse liikmed: V. Burdukov, A. Grünverk, T. Linde, E. Põderson, V. Taadler. Kaastööd võtavad vastu kõik toimetuse liikmed igal ajal. "T.T.G." ilmub kaks korda kuus, iga kuu 1. ja 15 päeval, 12-ne lhk. suuruses.

ÕPPIMIST TAKISTAVAD TEGUREID.

Läheneb selgi aastal otsustav moment koblielus - teadmiste üldhinnang ja koos sellega - kaksikvennad - rõõm ja mure... Palju pahandust, südamevalu toovad kurjad "nõrgad". Kui piinlik vanemaile seda "rõõmsõnumit" viia nende sünde südamliku hooli, ennastsalgava vaeva eest laste koolitamisel...

Miks on see nii? Nimelt, et meil ikka "nõrku" leidub ja neid pole mitte vähe... Vanemal ajal, kui ise õppisin, olid nõrgad kas äärmiselt andevaesed või jälle laisad õpilased, eriti rikkamate vanemate lapsed. Nad moodustasid oma "kampa", klassi elus neil ütlemist palju polnud, nende peale vaadati ülevalt alla kui "nujade", "vähemate vendade" jne. peale. Vastandina sellele moodustasid klassi üldtunnustatud "aristokraatia" - selle sõna otseses mõttes nii nim. "viimehed" või teisisi "kindralid". Õpiti hooliga, armastusega, otsiti ainate süvendamiseks teid, püüti õpetajaid oma rohkete teadmistega või eritöödega üllatada, võisteldi esikohtade pärast kooli teadusilmas.

Nüüd tundub, et asi nagu muutunud oleks. On midagi, mis ei lase kõigil tõusta kooli peaväljast - õppetöö vastu. Vaatleme siis, mis võiks takistada õppimist.

Kõige pealt - seltskond: olenen ju lüü tema luust, liha tema lihast. Seltskonnas on tunda aetavaesust; ei ole õiget töötahet. Ja millekski? Koha saamisel, ametileidmisel ei maksa ju isiku väärtus, vaid: onu- ja tädipojad, korpide "kaasvõitlejad", erakonnapolitika muud sellised argumendid. Milleks "tuupida" ennast vaevata, kui selletagi "paberi" kätte saab? Ja seda ju ainult vaja on! Nii kuulduv sageli vanemate ja kogunenute noorte ringkonnast. Ja õigusega, sest näeb ju tõesti, et "ega töö ei taida!" Siit see "pinda mööda libistamine" spikerite ja muude abil, millel aga elus mingisuguseid tagajärgi ei ole.

Teiseks, ei ole paljudel, paljudel õpilastel selge, miks seda kõike üldse peab õppima, mida keskkool pakub. Mis selle kõigega peale hakata, kuhu panna, milleks tarvitada, mida annab meile kool. Kuid seda on kerge selgitada. Et hästi klaverit mängida, peab palju harjutama, palju muudu iseenesest sisutuid harjutusliigutusi tegema, enne kui sõrmed soovitas väleduses ja vabaduses klavril liikuma hakkavad. Samuti peab ka arenematut inimõistust palju harjutama, enne kui ta küpseks saab teadusliikude süsteemide omandamiseks, üldse teaduslikuks tööks. Seega on keskkooli õppetöö tühid rasket tööd, mis palju vaeva nõuab ja mis igatihele jõudumööda polegi.

Kõlmendaks, ei ole saladus, et paljude õpilaste peahuvi on kaldunud täiesti väljaspoole klassi ja tema tööd: see on ainult mingi "sunnitöö", "teoorjus", mida "peab" tegema ainult seepärast, et nõutakse; elutu, igav töö, mille juures sageli igasugune loov rõõm puudub. Kuidas võib niisugusel korral olla edu koolitööl? Selle eest aga mõlgub meeles paljugi muud! Hea veel, kui õpilane pühendab oma jõudu (vastavas ringis või iseseisvalt) mingi teaduse - või kunstiharule - siin võib aimata tulevast kunstnikku ja talle nõrkused muul alal andestada. Kuid selliseid on liiga vähe. Paljude huvide tulipunktiks on lõbu, olgu mis tahes kujul. Lõbukirg lastakse arenda pöörasteni piirideni, unustatakse tema pärast kõik, kõik...

Veel peab mainima ühe suurema veana: ei osata aega jaotada, mida teha, mida tegemata jätta. Pole paljudel aimugi süstemaatilistest tööst, enese reguleerimisest... Ja nii ta lähebki - see õppevanker - logisedes ühelt kraavi kaldalt teise...

Kuid ei saa mööda minna ka koolist. Halvad, kitsad ja külmad ruumid, puudulikud õppevahendid on küllalt kaaluval koolitöö takistajad. Suurena pahena aga esinevad arusaamatused õpetajate ja õpilaste vahel. Ei saada ikka veel lahti sest koledest vaatest, et õpetaja olevat õpilase suurim vaenlane, kole piinakohtunik - inkvisitor,

kelle ülim õnn ja rõõm on vaest "ohvritalle" - õpilast - jälgida, piinata, suruda, hävitada... Ei suudeta veel ikka näha õpetajas truud kasvatajaid, kes sihikindlalt viib õpilast paremusele, täiusele, kaasa aitab arenemisele... Vainuliku vahekor-rast õpetajaga on tingitud nii mõnigi kord äärmine põlgus, paremal juhul - ükskõik-sus aine enese vastu. Kus on siin põhjus, et see on nii? Taevast seda teab. Arvan, et ühelt poolt nooruse egoism, mis peale oma huvide, oma seisukohtade muud ei suuda ega tahagi näha, hinnata. Siit ka õpetajal viimati, kui töö ikka vilja ei taha kanda, aastate jooksul tüdimus, ükskõiksus või kõrgendatud tundelikkus, mis ju arusaadav ja loomulik, kuid siiski nii kahjulik koolielus.

Viimaks ei või mainimata jätta takistava tegurina ka vanemate äärmist vaesust. Kui puudub raamat, teine, kolmas... Kui iga vihu ja kaustiku muretsemine raskusi sünnitab... Oh, kurb on see ja siit arusaadav Salomoni palve: rikkust ja vaesust ära anna mulle mitte, Jumal!

Kui nüüd lõppeks siirduda varjukülgedelt koolielus valguse poole, siis peab ome-ti ühte konstateerima: valgust on siiski rohkem! Igapäevases töö rüsinas meie ei näe igakord tulemusi. Kui aga saaksime neid ühel või teisel juhul summeerida: oi, palju kogub meil ilusat, positiivset tööd! Kui saaksime diagrammides kujutella õpi-lase vainulist bagaaži kooli tülles ja seda 5 aastat hiljem koolist minnes, oleksime tõesti üllatatud: kõrvu seisaks päkapiku hääbus Kaleviga, Pallas -Ateena-ga... See võrdlus ei tohiks liialdatud olla, sest tõsine rõõm on näha, kui kõrgele võib tõsta õppijat, kes asju tõsiselt võtab, meie kool. See hoog, millega on tööta-tud ja millega töötatakse, on parimaks tagatiseks, et kõik tõlked ja takistused või-detakse ja meie rahva visa vaim, nüüd vaba ja iseseisev - julgel kotkalennul tõuseb esimesse rinda maailma vaimtaevas. Selleks teile edu jajõudu, noored, selleks hoo-gu ja head tahtmist teile, vanad. 1.III. 29. Vana õpetaja.

=====

J e a n n e d' Arc (Orleani neitsi).

/Neljapäevane kõne 14.II.1929./

Pühitseme sageli mälestuspäevi vaimustuse ja hooga, mälestuspäevi, mis seotud meie väikese, armsa kodumaa ajaloo-ga. Veel rohkem on sellaseid vanul, sajandeid kestnud suurriigil. Iga aasta 8.mail paneb kogu Prantsusmaa isamaalised tunded voo-gama Orleans'i linna vabastamispäev, mis vahenditult seotud Jeanne d' Arc'i kustu-matu nimega ja millest tänava möödunud 500 aastat.

Jeanne d' Arc sündis a. 1412. lihtsa taluritütrena Lothingis Domremy külas. Enamiku omast ajast veetis ta koduväljul karju hoides. Jeanne d' Arc oli tavalistest vaikne ja endasse süvenenud, tagasihoidlik ja iselaadi mõtisklev tüdruk. Tema otsatu armastus looduse vastu sõltus sügava kiindumusega Jumalasse, sellesse kõikvõimsasse, õilsasse olevusesse, kes valitseb maailma.

Samal ajal laastas Prantsusmaad 100-aastane sõda, mis puhkenud juba a. 1339 kahe praeguse Euroopa suurriigi - Inglismaa ja Prantsusmaa-vahel. Inglise kuningas Edward III. nõudis enesele Prantsuse trooni, ja 1429.a. alul oli juba pea terve Prantsus-maa inglasil vallutatud. Sageli kuulis Jeanne d' Arc, isamaad ähvardavast hädaohust. Segasid meeli teated, et inglane juba vallutanud Pa-riisi ja troonipärija, pärastine Charl VII põgenemas. Kuulnud, kuidas sõjavägi lagu-nemas, üldine ahastus valdavas meeli ja Prantsusmaa hukkumas, andus Jeanne d' Arc palavaile palveilejumaluse peale. Omades erilise "nägija" anni ja võimeaimata ette tuleviku sündmuse kuulis ta saladuslikke hääli, mis teda käskisid Prantsusmaad va-bastada inglaste kätte. Ta ei suutnud enam vastu panna tungile, mis teda valdas: ta tundis vaid üht - et peab minema ja päästma isamaa, et peab saatma korda oma huljulge kavatsuse.

Nii ilmus õrn, tagasihoidlik tüdruk veebruarikuus 1429. kuninga Charl VII juure. Lihtsas punases seelikus seisis ta kullas ja hõbedas särava hoovkonna keskel. Ti-tarlapse julget palvet kuulates valdas inestus kuningat ja õukonda. Kuningas olevat peitnud, ent Jeanne tunnud ta esimesel hetkel, korrares kartmatult, et on tulnud päästma isamaad, milliseks pühimaks ülesandeks on saanud võimu ülevamailt ja kõrge-mailt olevusilt. Ta ei rahuldu enne, kui raudriie katab ta õrna keha ja raske kii-ver on surutud süsimustile lokele.

Jumalast saadetud käskjalga, kätkestavat neidu juhina ende ees nähes, valdab vaimustus sõdurite meeli. Arkab tulisemal jõul ka maa armastus ja lootus paremas-se tulevikku, ollakse kindel võidus. Ning tõepoolest vabastab Jeanne d' Arc Orleansi

linna, ainukesse prantslaste kindluse, mida polnud veel täielikult suutnud oma võimusesse võtta inglased. Selle võidu mälestusena ongi säilinud kangelase nimetus "Orleani neitsi".

Traagiliselt aga lõppes see triumfkäik. Pärast Charl VII kroonimist Reimsis püüdis Jeanne d' Arc vabastada ka Pariisi, ent sattus burgundlaste kätte vangiks, kes ta müüsid inglasile edasi. Tolleaegse keskaegse maailmavaate tõttu pidasid inglased teda nõiaaks ja saadana tütreks. Pikaldase vaimuliku kohtuprotsessi vältel pidi Jeanne d' Arc veetma päevi ja nädalaid vangikonges ja piinakambreis. Protsessi tulemusena mõisteti ta surma ja 30.mail 1431.a. põletati ta Ronek'i turul määratu hulga rahva vahtides ja pilluti tuhk Seine'i jõkke.

Aastal 1450 võeti kogu sündmus veel kord uurimisele ja suudeti täiendada Jeanne d' Arc'i süütust.

Et ta oli lunivalge roosina ohverdatud isamaa altarile, tõstis katoliku kirik ta 1894.a. pühikute hulka.

Lõpmatuid legende ja jutustusi keerleb Jeanne d' Arce ajaloolise isiku ümber. Mitmeid kümmeid kirjanikke kujutavad Orleani neitsit oma draamide, romaanide ja ballaadide päätegelasena. Ja seda mitte ainult Prantsusmaal, Jeanne d' Arci kodumaal, vaid isegi välismaal. Võime leida kaht teineteisest erinevat voolu Jeanne d' Arci käsitlemises. Esimene neist kujutab teda kui pühikut ja kangelast traditsioonide vastavalt, sellasena nagu ta on elamuseks massile, teine aga - individuaalne vool püüab anda talle puhtinimlikke jooni, püüab kujutada teda kui inimest nähtud kirjaniku hingeprismi läbi. Sellaseist võiks mainida eeskätt Schiller'it, kelle draama Orleani neitsi aineil on kahtlemata kõige populaarsem. Nimetamisväärt on ka suurkirjanikkude - Shakespeare'i, Shaw, Anatole France'i Voltaire'i j.t. käsitleused.

Tänuulik Prantsusmaa mälestab iga aasta 8.mail, Orleans'i linna vabastamispäeval, oma väikest, kauniõingelist, isamaa lemmikut. Palju, palju siniseid lille ja valgeid roose, Jean d' Arc'i lemmiklilli, puistatakse sel päeval isamaa altarile ja käesoleval sajandil ehiv president valge liiliapärijaga, millesse seotud vabariigi kolmevärviline pael Orleani neitsi - 17.a. Domremy karjatüdruku kuju Pariisis,

Veereb sajandeid ajamerre. Ununevad sageli isikud, keda ümbritsetud hiilgavate ülistuslauludega, aset andes uusile säravaile komeedele, kes ilmuvad ja varssi kaovad, ent Jean d' Arc õilis kuju on üks sellaseist, kes ialgi ei kustu inimesonna mälestusis.

Senta Kikerpill.

=====

L O R E L E I.

=====

Mis võiks see küll tähendada,
et nukraks läind mu meel;
sest muinasloost mitu aastada -
uus üha ta minule veel.
Õhk jahe. Päev lõppemas ära
ja vaikne on Reini vool.
Mäetipule kuldse sära
viind õhtu päikese nool.

Ja kauneim neitsi on näha
jõe kaldal üleval -
Ta pale kui õhtune eha
ja kuldsed juuksed on tal.
Need päästab ta viimati valla,
kuldakammil neid kammis siis,
üht laulu lauldes säält alla,
mil imelik hurmav on viis.

Ja igatsus metsik siis rinda,
jõel asub mehele;
ei vaata ta vete-pinda,
vaid kõrgele kaljule.
Laev, kardan, pea hukkab voos vilus,
vaob sinna, kus naasmist ei.
ja seda kõik lauluga ilus
on teinud Lorelei.

H.Heine järele tõlkinud mag.Joh.Aavik.

=====

O O T U S.

=====

Kaua, kaua ju olin lamanud voodis. Ei mäletanud enam nende päevaderea algust, kui haigestusin. Ent nüüd teadsin, et koon viimseid päevade lõngu elukangasse.

Leidsin tihti seismas inimesi oma voodi ees, kes pidid olema tuttavad ja sugulased. Kõik nad näisid nii kaugetena ja võõrastena ja ma ei leidnudki tarvidust selleks, et neid meelde tuletada.

"Surmaeelne" sosistasid nad isekeskis vaikselt ja nukra rõhuga. Olid mu vastu hellunud, kilvasid mind üle lohutavate sõnadega, ja ma nägin nende silmist veeremas piseraid. Lõppeks, kui ma olin väsinud neid kuulamast, sulgesin silmad ja nad lahkusid tasa mu toast.

Jõudsid päevad, kus ei suutnud kannatada kellegi lähedust ja olin siis üksiseenesega. Olin kui elav surnu ja mu tuba oli kui surnukamber.

Päeval ei tunginud ükski päikese-kiir alnast läbi paksude eesriiete tuppa ja öösi vabises laual nõrk küünlaleek ning mustad varjud seintel värisesid vaevalt märgatavalt.

Nii lebedes möödus üksikuid päivi ja öid, mil juteldes iseendaga olin rahul; aegamööda aga asus hinge salapärasele teedele imelik tunne, jasee tunne oli ootus. Ta oli alguses kui arglik igatsus, siis, muutus kordkorralt tugevamaks, valutas kogu mõtetema, ja ma ootasin.

Ootasin päevi ja öid, ootasin seda, kes pidi tulema, ent kelle nime ja kuju ma ei tunnud.

Oli jälle päev, pikk ja igav, nagu ikka siis, kui kedagi oodatakse. Öhtu venis edasi laisalt, - laisalt, aga öö esimeselgi tunnil ei katkenud ootus.

Tuba oli vaikne, ei värisenud ühegi varju laialivalguv serv ega liikunud küünla tuhm leek...

Ma olin väsinud ja sulgesin silmad...

Tasa, tasa, peaaegu kobavalt lähenesid kellegi sammud mu toale, peatusid hetkeks nagu kaheldas ja tulid siis muu voodi suunas. Katsusin avada silmi, ent ei suutnud. Tundsin tulijat kumarduvat mu kohale, kuum hingeõhk riivas mu külma naha, ja siis kuulsin nii tuttavat häält, häält, mis oli kunagi ammu-ammu olnud väga armas.

"Hild, sa oled nii väsinud," ütles ta ja ta karedas mehehääles värises kui õrn kaastunne.

"Ei sind ei oodanud ma," tahtsin talle hüüda, ent olin võimetu ütlemast midagi ja lamasin liikumatult. Silmi eest vaid jooksis mööda mälestuste filmilint, mis seotud selle mehega.

Jälle kuulsin ta häält ja hoiatavalt öeldud sõna: "Sa pead ruttama, mu väike Hild, päikese serv on ju kastunud merre ja rand on veel kaugel!".

Tasa ruttasid ta sammud toast, ja ma olin jälle üksik.

"Meri... rand... mis ta rääkis ja kuhu kadus nii ruttu..." Ma mõtlesin ja avasin silmad. Küünlaleek värises tasa ta minema tuulest ja seintel tantsisid varjud.

"Esimene kuju hinge armastusriiulilt," valgatus äkki pähe teadmine.

"Aga seda, keda ootan, ei tule" ma sosistasin nukralt ja uinusin.

Järgnev päev ei toonud kaasa midagi päsele ootuse. Ootus - ta oli tugev ja rahutu, ta haaras kinni kõik teised mõttepaelad, ja ma olin võimetu midagi muud tegema kui teda ootama.

Nii möödus päev selle tundetu ootuseks, kes pidi tulema. Ju saabus öhtu, ent teda ikka ei tulnud, ja nukrana mõtiskeldes riivas mind unenägude tiib...

...Paljapäi ja paljajalu hüplesin mere ääres rannakividel ja sulistasin jalgu-pidi vees. Eemal merel sõitis purjekaga üksik mees. Ta näis noorena, ent ma ei tunnud teda ja kekslesin edasi kividel... Mees purjekaga oli jõudnud mu lähedale ja ta viipas naeratades mulle käega. "Heikki," hüüan ma ja ärkan... Oli tunne, kui oleks just ärkamise silmapilgul astunud keegi tuppa ja sulgedes ukse ning jäänud siis seisatama. Varsi kuulsin kergeid samme, mis liikusid mu suunas. Pähe aga valgatas mõte, et tulija pole see, keda olen oodanud nii kaua.

Avanud silmad, nägin liikuvat varje seinal, ja leek küünlal vabises. Nägin kumardavat Heikki pääd mu kohale naerva silmiga... Ei suutnud olla avasilmi, sulgesin nad.

"Sa pead ruttama, mu hää Hild! Pool päikest on kastunud juba merre ja rand on veel kaugel!" kõneleb ta tasa ja hoiatavalt.

"Meri... rand... päike... Mida see kõik ometi tähendab?" tahaksin küsida, ent juba kuulen teda väljuvat, ja ma olen üksik.

"Teine kuju hinge armastusriiulilt," valgatab jälle pähe. "Hild, sa näed juba teist ööd viirastusi," sosistan iseenesele kui mõnele, kes seisaks mu läheduses.

"Hild, sul on jälle vist kõrge palavik", ütlen lohutatavalt iseenesele.

Hommiiku jõudes olin roidunud ja väsinud. Ei suutnud kuidagi avada silmi. Mõtted pääs olid nurgelised ja saamatud; nad ronisid ringi kui päätud olevused. Kõrvus oli imelik kummin, nagu oleks lõõnud kusagil kirikutornis matuskelli.

Sarnases olukorras möödus päev. Öö jõudes ei avanenud silmad ega liikunud ükski liige, olin mähitud kui külma linasse. Südames vaid elas ja lõõmas ootus. Kindlam kui kunagi varem oli teadmine hinges, et ta tuleb, tuleb veel täna...

Bel keskööd astusid ~~üks~~ kolleegi rasked ja kindlad sammud mööda treppi üles. "Ta tuleb, ta tuleb!" hõiskas süda. Roidus ja väsimus kadus kehast muutus kergeks. Kuulsin teda tulevat läbi mitme toa ja astuvat siis üle läve mu tuppa. Sammud lähenesid mu voodile, peatusid selle ees, ja ta kumardus mu üle, ütles kalgilt, jäiselt ja käskivalt.

"Päike kadus merre ja sa ei jõua randa!" Tundsin end haarat tugevaist kätest ja veel vaevalt tukuvaile huulile suruti pikk raudkülm suudlus.

Suur rahu, suur püha jäi kõikjale, sest tema oli tulnud. 8.II.29. G.Mäe.

VAIKUS KOOLIELUS.

Käesoleva õppeaasta II veerand veereb väga vaikselt ja igavalt. Gripp ja pakane, pakane ja gripp - need on nähtavasti kinni pigistanud suuremad elusooned. Eks ole see ju päris ajalooline nähe meie kooli elus, et külm sunnib 5-6 päevaks sulgema kooliüksed. Mõni pidas ehk seda aega puhkuseks. Võta näpust! See "puhkus" närveeris rohkem kui normaal õppetöö. Ikka vahi ja vahi kraadiklaasi ja kuidagi ei saa seda uskuda. Kodus 24 kraadi, koolis akna küljes 22 kraadi, kooli õues 26 kraadi, Rüütli - 21 kraadi, raatuse küljes 17, kuskil Nõos või vaksalis 28 kraadi. Käi missuguse kraadi järgi sa tahad. Igal hommikul ole $\frac{1}{2}$ 7 aegu platsis ja kõhmi kraadiklaasi alla, vahel isegi kella 8-ks kooli. Ei saa hommikutigi ennast korrapäraselt välja sirutada. Nagu jõuab mööda keskpäev, hakkab end juba valmistama järgmise päeva jaoks - ja valmistada tuleb, sest iga päev on ju ise tunnid, ise tunnikava. Ega kunagi polnud kindel, et hommikul ei tule kooli külssida. Ja kodus polnud ka kuigi mugav tunne, sest külm tilkus toa tegema õudseks. Paljudel ei ole ahi enda kitta, aga perenaisega pole ka lõbus iga päev pragada, kuna see juba valvab, et kraad harmoneeriks välissoojusega. Nii siis oli üks närvitsemine alati, puhkusest - hea sõna.

Kuid külmad on möödas. Juba mitmendat päeva hea jumala ilmakene, nii et lust on liikuda igal pool ja ka kodus on mugav olla.

Teine asi on gripiga. See ei taha ega taha kaduda. Aina murrab ja murrab inimesi; nooremaid murrab niisama naljaviluks, vanemad murrab aga päris maha.

Ja gripi hädaohu pärast keelatakse ära igasugused koosolekud, teeõhtud, peoõhtud, referaatõhtud jne. koolis, kogumised koolidevahelistele koosviibimistele, kirjanikkude-juubelitele, ei lubata minna kinno, ei teatrisse, ei tantsupidudele, kus asetseb suu suud vastu. Gripi pärast (rohkem küll külma pärast) ei saa isegi uisuteed kasutada nagu vaja. Ja nii tuleb tuimus, vaikus, loidus, ükskõiksus nagu surmauni õpilaste sekka.

Ei teotse ringid, ei teotse õpilaspere esindus, ajalehe-mehed käivad murelikkude nägudega ringi - pole midagi asjalikku enam kirja panna, pole ainet kooli kroonikalegi, vast kritselda ajaviiteks ainult mõnd tühist följetoni, mille üle kuulled vast etteheiteidki neilt, kes tahaksid maitsta tugevama-taignalist toitu.

Näe ajalehtki viibib - see number ja eelminegi number. Puhas külma süü. Trüki-koda, kes trükib meie lehte, tellis "Postimehe"eeskujul endale uue rotatsiooni, kuid rotatsioon külmas Naissaare taha jäässe ja istus seal ligi 2 kuud aega, kuni viimati "Suur Tõll" ta tõi sadamasse, kust ta kiires korras transporteeriti Tartusse. Ja alles nüüd võime näha selle rotatsiooni kirja esimest korda, kui ilmad sulale löid. Vana masin jäi aga grippi ja ei mõtelnudki enam funktsioneerida.

Vabaduspäev möödus vaikselt: polnud paraade, pidustusi, koosolekuid ega suurepäralisi aktusi. Tundus päris jahe ja igapäevane.

Novelli-võistlus pidi lõppema 31. jaanuariks. Kuid nüüd kuuldu, et novelle ikka tilkuvat juure. Jury olevat olnud armuline, olevat talitanud päris pedagoogiliselt, annud pikendusi, nagu õpetajad kodustele kirjatöödelegi. Kust sa võidki olla kategooriline ja panna ühel ilusal päeval klõpst! tähtaeg kinni. Enne olnud kirjutajal ema haige, siis jäänud kirjutaja ise haigeks, siis jäänud sõrm haigeks, siis silm haigeks ja ikka nii edasi.

Tagasi tulles õpilaspere esinduse juure valitseb seal loidus juba ammu, juba ammu enne suurt külma ja grippi, rääkimata veel praegusest momendist. Kuuldavasti olevat seal asi päris soss. Mitte nali naljaks, vaid tõsi tõeks - seal olevat ajalooline protokolliraamatki kadunud kui tina tuhka, seesama protokolliraamat, mis peab kodukorra järgi olema koosolekute A ja O, sest muidu ei saa ühtki järgmist

koosolekut alustada, kui pole ette loetud ega kinnitatud eelmise koosoleku protokoll, Näis, näis, millega see asi lõpeb. Kui see raamat platsi ei tuua, esineme neilsamul veergudel avaliku küsimusega ja kuuleme, mis siis kõrge kogu juhatus vastab. Ime, kus on meie "erakonnad", kes ei esine selles asjas "arupärimistega", mis oleksid päris parajal kohal.

Ringid peaksid küll poolteise-kuulise puhkuse järele jälle end liigutama. Tahaks nii väga kuulda jälle üht "kõva" koosolekut, et asja oleks endalgi kaasa lüüa. Gripp ei takista koosolekute pidamist, sest oleme ju nagu nii igapäev ninapidi koos - ega siis koosolek midagi hullemat pole.

Kooli juubeli-näituse eeltööd peaksid käima laiemas kaares - praegu on aina pikkest nikitsemist ja nokitsemist tunda ja sedagi mitte igal alal. Aga pärastpoole tuleb suur leil. Siis ehk läheb paljugi ripa-ropa, mis pole enam soovitav.

Kooli loterii luba olevat jõudnud pärale. Kui loterii ka loiduse tähe all läbi viiakse, siis olgu ta parem olemata. Kuid loodetavasti ei kujune see nii - loteriid on läinud ikka hooga ja suure mürgliga.

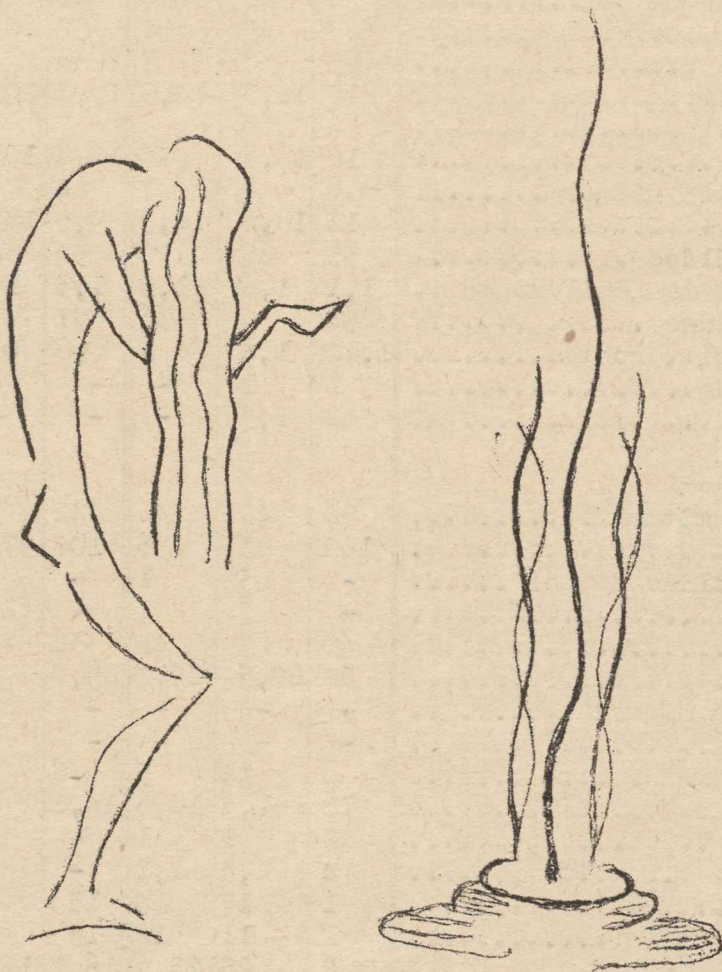
Seekord lõpetame, sest näete, et minugi piibujutul pole õiget schwunki sees.

Kuid vaikus ja loidus peaks küll kaduma, aeg on jälle hakata liigutama. Kevadine päike naeratab, külm hakkab raugema - kadugu tardumus ka meie kooli organismist.

-td.

=====

N Ä G E M U S.

V.Otsus.

Tartu Tütarlaste Gümnaasiumi õpilaste
korra kohta 1928/1929

K l a s s i d.	I.			II.			III.		
	a	b	c	a	b	c	a	b	c
<u>I. Õpilaste arv klassis.</u>									
Õpilaste arv õppeaasta alul.....	50	50	50	42	38	40	32	30	38
Tuli juure	-	1	-	-	2	-	-	-	1
Lahkus	-	8	3	-	2	1	3	-	2
Õpil. arv õppeaasta lõpul.....	50	43	47	42	38	39	29	30	37
<u>II. Puudumised.</u>									
Puudumise tundide üldarv.....	338	459	679	748	294	534	221	325	630
Mitu puudumise-tundi iga õpil.kohta.	6,76	10,4	14,5	17,8	7,7	13,7	7,3	10,2	17
Sugugi ei puudunud mitu õpilast....	27	9	18	16	18	16	12	10	7
Nende %, kes ei puudunud.....	54	20,5	38,2	38,1	47	41	41,4	33,3	19,2
Hiljaksjäämisi oli mitu korda.....	28	22	18	11	6	8	6	2	19
Hiljaks ei jäänud mitu õpilast....	31	28	33	32	32	32	24	29	25
Nende %, kes hiljaks ei jäänud....	62	65,1	70	76,2	84	82	83	97	67,6
<u>III. Edasijõudmine.</u>									
Ühtki nõrka ei ole mitmel.....	30	21	24	21	23	22	21	21	18
Nende %	60	49	51	50	60,5	56,4	72,4	70	48,6
1 nõrk oli mitmel	5	7	7	8	4	12	4	4	13
Nende %	10	16,3	14,9	19,1	10,5	31	14	13,3	35
2 nõrka oli mitmel	6	8	8	7	4	3	2	4	3
Nende %	12	18,6	17	16,8	10,5	7,7	7,2	13,3	8,1
3 ja enam nõrka oli mitmel	8	8	7	4	7	2	2	2	3
Nende %	16	18,6	14,9	9,5	18,4	5	7,2	6,6	8,1
Nõrgapoolse (3-) üldse	55	67	70	54	42	52	17	22	72
Mitu nõrgapoolset iga õpil.kohta...	1,1	1,6	1,5	1,3	1,1	1,3	0,6	0,73	1,95
Nõrku numbreid üldse	56	59	36	51	35	17	14	16	28
Mitu nõrka iga õpil. kohta.....	1,12	1,4	1	0,8	0,9	0,4	0,5	0,53	0,76
Kõik numbrid hääd	1	1	-	-	-	-	-	1	-
Nende %	2	2,3	-	-	-	-	-	3,3	-
<u>IV. K o r d.</u>									
Ülespidamine hääd mitmel	50	40	46	42	37	38	27	29	36
Nende %	100	93	98	100	97,4	97,4	92,8	97	97
Ülespidamine rahuldav mitmel	-	3	1	-	1	1	2	1	1
Nende %	-	7	2	-	2,6	2,6	7,2	3,3	-
Kord hääd mitmel	40	29	41	36	35	29	22	26	28
Nende %	80	67,5	87,2	85,7	92	74	76	86,7	75,7
Ülespidamine halb mitmel	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nende %	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kord rahuldav mitmel	8	14	5	6	3	8	5	3	9
Nende %	16	32,6	10,6	14,2	8	20,5	17	10	24,3
Kord halb mitmel	2	1	1	-	-	2	2	1	-
Nende %	4	2,3	2,2	-	-	5	7,2	3,3	-
Märkuste üldarv	1	17	14	13	6	5	3	1	10
Märkusi tehtud mitmele	1	11	12	13	6	5	3	1	10
Nende %	2	25	25,6	16,7	15,8	13	10,3	3,3	27
Märkusi pole mitmel	49	33	35	34	32	34	26	29	27
Nende %	98	75	74,4	80,9	84,2	87	89,7	97	73

L I S E D T E A T E D.

arvu, puudumiste, edasijõudmise ja õppeaasta I poolel.

IV.			V.			Kokku	Võrdlus 1927/1928 õppeaastaga	Märkusi võrdluseks läinud aastaga.
a	b	c	a	b	c			
33	29	40	31	32	29	564	573	Mööd. õppeaasta alul oli õpilasi rohkem 9, poolaasta lõpul aga rohkem 15.
1	3	-	-	-	1	9	5	
1	3	-	-	-	-	23	13	
33	29	40	31	32	30	550	565	
520	633	592	555	650	370	7548	13694	Puudumise-tundide üldarv on vähenenud 6146 tunni võrra; keskmine puud. tundide arv iga õpilase kohta vähenes 24 pealt 13 peale. Nende õpil.arv, kes sugugi ei puudunud, on suurenenud 60 võrra, s. o. 11,4%. Hiljaks jääm.arv on vähenenud 36 võrra. Õpil.%, kes hiljaks ei jäänud, on tõusnud 9,5 võrra.
15,8	21	14,8	17,9	20,3	12,3	13	24	
9	8	13	9	4	10	186	126	
27	27,6	32,5	29	12,5	33,3	33,4	22%	
12	8	18	10	5	4	177	213	
21	22	27	24	27	28	415	390	
63,6	72,4	67,5	77,7	84,4	93,3	75,5	66%	
20	18	27	23	21	24	334	269	
61	62	67,5	74	65,6	80	60,7	48%	
7	6	6	6	9	4	102	138	
21	20,7	15	19,4	28,1	13,3	18,5	24%	
3	4	5	2	1	2	62	82	
9,1	14	12,5	6,4	3,1	6,7	11,3	14%	
3	1	2	-	1	-	50	72	
9,1	3,5	5	-	3,1	-	9	13%	
52	34	44	29	39	21	670	-	
1,6	1,2	1,1	0,94	1,2	0,7	1,2	-	
25	18	22	10	14	8	409	563	
0,76	0,62	0,55	0,3	0,4	0,27	0,8	1	
-	1	1	4	2	-	11	7	
-	3,4	2,5	13	6,2	-	2	1%	
30	29	36	31	29	30	530	556	Ülespidamine on halvenenud, kuigi mitte palju. Õpilaste %, kelle ülespidamine "hää", on 98 pealt langenud 96 peale, s.o. 2% võrra. Vastavalt on nende arv, kelle ülespid. ainult "rahuld." tunnistatud, tõusnud 2% võrra (2% pealt 4% peale). Õpilaste arvu %, kel kord "hää", on tõusnud 1% võrra; kel kord "rahuld." on tõusnud 4 võrra, ja kel kord "halb", on langenud 5 võrra (oli 7%, nüüd 2%). Märkusi oli tehtud 1.a.261, nüüd 158. Märkuste % on alanenud 27 pealt 23 peale, s.o. 4% võrra. Õpilaste %, kellel pole ühtki märkust, on tõusnud 73 pealt 79 peale, s.o. 6% võrra.
91	100	90	100	90,7	100	96	98%	
3	-	4	-	3	-	20	9	
9,1	-	10	-	9,3	-	4	2%	
27	27	28	31	25	27	451	456	
82	93	70	100	78,1	90	82	81%	
-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	
6	2	12	-	7	3	91	69	
18,2	7	30	-	21,9	10	16	12%	
-	-	-	-	-	-	9	6	
-	-	-	-	-	-	2	7%	
22	7	12	6	36	5	158	261	
14	7	8	5	26	5	127	154	
42,4	24	20	16	81,2	16,7	23	27%	
19	22	32	26	4	25	427	411	
57,6	76	80	84	12,5	83,3	79	73%	

V Ö R D L U S I K L A S S I D E K O H T A .

- I. Õpilaste arvult on kõige suuremad klassid: I-a - 50, I-c - 47, I-b - 43, II-a - 42; kõige vähen klass on: III-a - 29 ja IV-b - 29.
- II. Kõige vähen puudumisi iga õpilase kohta tuleb: I-a - 6,76, III-a 7,3, II-b - 7,7, III-b - 10,2; kõige rohkem aga: IV-b - 21, V-b - 20,3, II-a - 17,8. Nende %, kes sugugi ei puudunud oli kõige suurem: I-a - 54, II-b - 47, III-a - 41,4, II-c - 41; kõige vähen: V-b - 12,5, III-c - 19,2, I-b - 20,5. Hiljaksjäänisi tuli kõige rohkem ette: I-a - 28 korda, I-b - 22 k., III-c - 19 k.; kõige vähen: III-b - 2 k., IV-c - k., V-b - k., Protsendilisel oli neid õpilasi, kes hiljaks ei jäänud, kõige rohkem: III-b - 97, V-c - 93,3, V-b - 84,4, II-b - 84; kõige vähen: I-a - 62, IV-b - 63,6, I-b - 65,1, IV-c - 67,5.
- III. Kõige rohkem neid, kel ühtki nõrka ei ole, on: I-a - 30, IV-c - 27, I-c - 24, V-c - 24; kõige vähen: III-c - 18, IV-b - 18, I-b -, II-a, III-a, III-b ja V-b igas 21. Kõige rohkem nõrka iga õpilase kohta tuli: I-b - 1,4, I-a - 1,12, III-c - 1, II-b - 0,9; kõige vähen: V-c - 0,27, V-a - 0,3, II-c ja V-b - 0,4. Nõrgapoolseid oli arvukselt kõige rohkem: III-c - 72, I-c - 70, I-b - 67, I-a - 55; kõige vähen: III-a - 17, V-c - 21, III-b - 22, V-a - 29. Nõrgapoolseid tuli keskmiselt kõige rohkem: III-c - 1,95, I-b - 1,6, IV-a - 1,6, I-c - 1,5; kõige vähen: III-a - 0,6, V-c - 0,7, V-a - 0,94, III-b - 0,73. Kõige rohkem "cum laudi" õpilasi oli arvukselt: V-a - 4, V-b - 2.
- IV. Ülespidamine oli protsendilisel kõige halvem: IV-c - 90, V-b - 90,7, IV-a - 91, III-a - 92,8; ülespidamine oli kõigil hääl: I-a, II-a, IV-b, V-a ja V-c kl.. Kord oli protsendilisel kõige halvem: I-b - 67,5, IV-c - 70, II-c - 74, III-c - 75,7; kõige parem: V-a - 100%, IV-b - 93, II-b - 92, V-c - 90. Märkusi on tehtud arvukselt kõige rohkem: V-b - 36, IV-a - 22, I-b - 17, I-c - 14, II-a - 13; kõige vähen: I-a - 1, III-b - 1, III-a - 3, II-c - 5, V-c - 5. Protsendilisel on märkusi kõige rohkem: V-b - 81,2, IV-a - 42,4, III-c - 27, I-c - 25,6; kõige vähen: I-a - 1, III-b - 1, III-a - 3, II-c - 5, IV-a - 5 ja V-c - 5. Õpilasi, kel märkusi pole, on protsendilisel kõige rohkem: I-a - 98, III-b - 97, III-a - 89,7, II-c - 87; kõige vähen: V-b - 12,5, IV-a - 57,6, I-c - 74,4, I-a - 75.

J. Jaanson.

=====

V A L G U S T A T U D A K E N .

Eesriie langes ja keerati põlema kollane valgus. Liig järsk oli üleminek pimedusest valgusele ja see mõjus Doriani pääle rusuvalt. Ta otsis veel Hamlet'i ja kuninganna laipe, aga pilgud kohtasid vaid eesriiet. Siin muutus ta rahutumaks, mõeldes, et see oli vaid näidend, mille elu möödus tema silmade ees.

Ta mäletab noorelt kellegi kirjaniku sõna, et inimesed on näitlejad ja elu ainult näitenäng. Ja seda ongi igatühe elu. Dorianil hakkas igav, tekkis igatsus kellegi järgi, keda temal ei olnud, keda ta ei tunnud, kes oli vaid fantaasias. Aga see fantaasia-kuju pelus teda, astus ta südamesse suurena tugevana, püsis kuni pimenes - siis häibus täielikult.

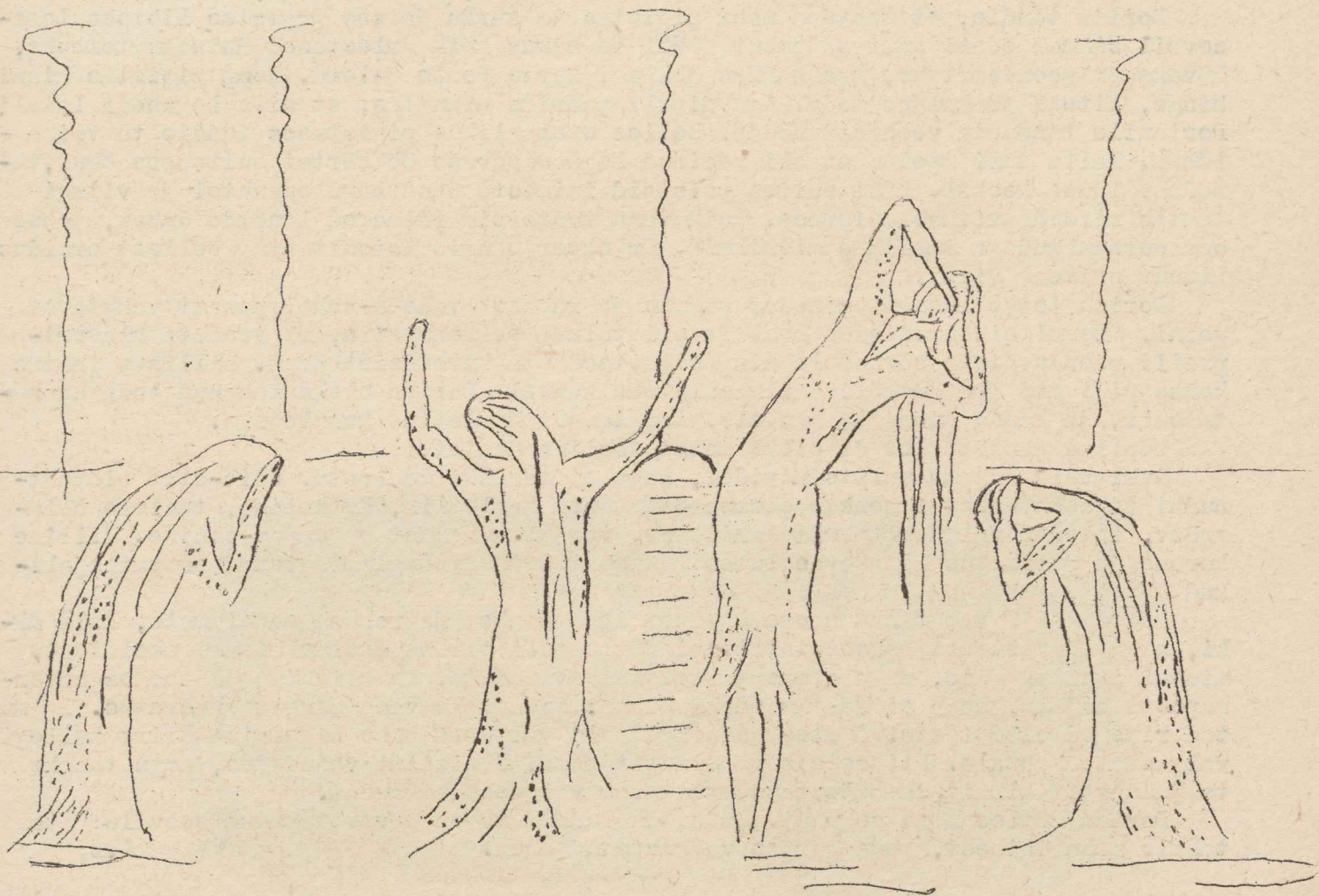
Kusagilt pimedusest nagu oleks kostnud selle kuju hääl, ja Dorianile paistis see surmav ning kohutav. Kogu ta olemus tundus koormana talle enesele ja eksisteerimine oli ainult piinaks.

Tõusis inimesi istmetelt. Tõusis ka Dorian ebakindlalt ja tahtmatult tukkuvalt toolilt. Ta sirge kuju oli veidi kütüra vajunud ja ta mustade ripsmete alt paistsid ehmunud silmad. Neis polnud enam sugugi lapselikust ega rahulolu, neist vahtis välja hirm ja halb sisetunne. Aga kunagi tuli neist välja päikese kiiri, mis särasid üle lünevälja - see oli siis, kui ta sõitis pühapäeval kirikusse ema ja isa seltsis.

Saalist väljatulles kohtles keegi sõber teda lahkete pilkudega, kuid Dorian oli nagu kohkunud, kummardas poolargiikult jumalagojätuks tättavale ja ruttas üli-riiete järgi.

Õues oli külm. Tuul ulus kurjalt teatri ees tukkuvate autode ümber ja viskas väljaastavale Dorianile näkku peotäie lumokibemeid...

A H A S T U S.

K. Jalak.

Vilkuvalt ja kollaselt põlesid üksikud tänavsilmad... Dorian värises. Tuli see külmast või millestki muust - seda ei teadnud ta isegi. Alati ei väriseta külmast. Mõnikord panevad ka mõtted värisema, kujutlustuuled raputama keha nagu puulohe, mis liigub edasi - tagasi lehe varre otsas kuni kukub oksalt. Kuid siiski ei jäta tuuled rahule kukkuvat lehte, vaid kihutavad teda edasi mööda pori ja kulu. Leht isegi viimaks ei tea, kuhu tuul teda pildunud, kuhu poriauku paisanud. Nii keerutas nooremehe mõtteid Hamlet, Ophelia ja hauakaevaja.

"Kas olla või mitte olla..."

Dorian oli lugenud Shakespeare'i koolipõlves, vaadanud ta tragöödi,aid ja komöödi,aid laval, kuid iialgi polnud teda sidunud sellised rahutud mõtted nagu täna.

"Kas olla või mitte olla..." Ja Dorian kordas seda tahtmatult, mõtlematult, monotoonselt. Ta kordas seda isegi ingliskeeles ja nii leidis selle lause olevat veidi kõlavama ja loomulikuma.

Eks ole kõikide saatus nagu Yorck'ise saatus. Kes filosofoerib siis tema, Doriani pealuu juures, et heita teda kolksudes ristide vahele. Aga võib olla, et ei jätagi tema enesest mingisugust märki sellele maisele ilmale, ei jäta pealuu ega kirsu tükke. Võib-olla kaob suitsuna õhku. Suurtest meestest jäävad järele mõtted, kuna nad ise kaovad. Aga mis jääb järele temast? Kuidas saada kuulsaks ning olla suur? Anderikaste elul ehk üksi on eesmärk. Mis on siis maise olemise siht? Elu mõte?...

"Jh,-ih - hii! Mängus seisab elumõte. Mänguga sünnime, mänguga sureme. Mäng... ih - ih - hii..."

Doriani hirmutas see saatanlik irvitus. Ta kuulis, et kusagilt tuli see kõla ja ta tundis isegi selgesti, et tomast enesest tuli see hääl. Siiski - keegi pidi kusagil kõnelema, aga see keegi jäi tundmatuks, nagematuks. Dorian arvas hetkeks, et see kõneleja on ta ise, kuid iseenele üle poleks ta kunagi irvitanud. Aga sellest kõnelejast eraldus teine, kelle häälles ta arvas tundvat enese.

"King! Ei. Eks ole ma küllalt mänginud. Inimese elu on draama, maailmadraama. Mis aga hoiab meid siiski selles draamas?"

"Kujutlused! Seni kui tulevik kujutluseks jääb, püsid sinagi, Dorian. Ih-ih-hii!"

Dorian tundis, et Saatan naer pigistas ta kurku ja see pigistus libises lohisevaid sammel edasi kuni südameni. Sääli ta surus kõik mälestused ühiseks tombuks, kõvaks ja paendumatuks, mis haldkas jällegi largu poole tulema. Tomp pigistas kinni hinge, litsus ja muljus teda. Aga ainult paariks minutiks, et siis loguneda laiali Dorianile tundmata veenisid mööda. Selles saatanlikus pigistuses tundis ta viina - lõhna. Talle tuli meele, et oli veetnud kogu minevase öö kõrtsi suitsusos õhus, tumeda valguse keskel. Läbi suitsu paistsid inimeste näod nagu surnutel ja viingi tahtis riisuda viinase mõistuse. Tuikavana tantsisid inimesed laudade ümber, tohes oma surnunägudega imolikke miimikaid. Orkester mängis laisalt ning sellest eraldus kiunuv esimene viiul.

Dorian istus kusagil pinedas murgas ja rüüpas vahete-vahel punast vahutavat veini. Temal ei olnud siin hääl. Ta oli tulnud selleks siia, et vaadata klaveripreili paenduvatele sõrmedele ning silmitseda ta kurbtösisist nägu. Millises inetus kohas pidi see õrn "Ophelia" ilmutama oma kunsti! Dorian oleks tahtnud teda haarata sülele ja kanda kusagile kaugele. Aga ta jäi Hamletina kahtlejaks.

Tõeline Hamlet! Kes ei oleks meist tõeline Hamlet?!

Lumi vaid hüppas uulitsakividel, nagu ei teakski ta kosta. Võib-olla ei tahtnudki ta seda, sest ta enese olemus oli nõnda hamletlik, hetkeline, tuulele allaandev, lateerna valgusel pärlina hiilgav, varjus aga must ja sügav-sinine. Milline kurbus ja püsimatus keerlevas lumes! Nagu täidaks tedagi mingisugused painajalilised mõtted.

Mõtted olid vajutanud nooremehet pea ilka rohkem ja rohkem madalamale, kuid äkki, nagu mingisuguse assotsiatsiooni tõttu tuli talle meelde midagi meeldivat, midagi ilusat. Nüüd, nagu oleks ta leidnud elu mõtte. Ta seisatus ja toetus laternaposti najale, nagu ei jõuaks edasi minna; suunurgis vaid mängles naeratud. Ta mustad ripsmed olid tõstetud üles ja nende alt väljusid kaks nagematut kiirt kellegi valgustatud ainalle. Nii seisis ta minutit paar, üksisilmi vaadeldes, nagu tahaks ta jõudavalt kinnitada mälestusse tuttava valgustatud aken.

Dorian mõtles mõne sekundi. Siis ei jõudnud ta enam vastu panna soovile: ta tahtis näha inimest, keda varjas valgustatud aken.

L.L.

=====

ÜHEST ÖHJETUST, KES TAHTIS PARANDADA OMA ELUJÄRGE,

KUID SEDA TEPS MITTE EI SAANUD.

=====

Juba varasügisel haldasid ootama stipendiumi, olles kindlas usus, et saan selle. Ja pean kohe lisama, et ootus oli õigustet. Teie kõik armsad lugejad, arvasite muidugi samuti, kui tunneksite mind. Pean teile muidugi lähemalt seletama oma kunstide harrastust. Et aga ühe tundmata isiku andekus teid ei huvita, seepärast esmalt tutvustan end. Olen T.F.G. Iv klassi õpilane ja vaevalt 22. aastat vana. Senini olen lõpetanud iga klassi "puhtalt", olles igas ainult kaks aastat. Elukombed pole mul ka kunagi olnud alla rahuldavat. Välimuselt olen õitsvalt ilus neid kui Nizza roos. Kuldnepähk on raamib mu haruldaselt delikaatset klassilist nägu. Peened vähkpunased huuled on alati trotslikult-jonnakult suletud, et katta portselanelevant-valgeid hambaid. Kui tahan võluda kedagi, siis vaatan sellele otsa, ümarrikkude indigosiniste, unistavate silmadega ja avan vaid veidi huuli naeratuseks. Ja mis te arvate, mis sünnib!? Nad jooksevad mu põletavate pillude eest, sest meie päevil ei armasta inimesed põleda ega põletada ega saa ka aru selle tähtsusest.

Satun enese kirjeldamisega nii vaimustusse (nagu näete), et teemi, millest kirjeldab hing, unustan hoopis. Hääl ikka, kui inimene enesestki arvab palju.

Mu vaimuanded jätavad siiski kaugele varju mu välimuse. Hakkame päälle plastikaaga, sest meie ajal on too kunst väga moes. Oleme ju sõja ja revolutsiooni lapsed. Pean kohe tähendama, et sel alal vaimustavad mind just sentimentaalsed numbrid. Iga tants, mis mind võlub, peab kindlasti lõppema surnuga. Seepärast on mu suur-saavutuseks sel alal "Surev luik". Ah! Te peaksite nägema, kui graatsiliselt, uh-

kelt liugleb mu nõtkes keha ja kuis mu väikesed käekesed siblivad abitult surmaeel-
ses agoonias. Ja siis tuleb uhke langemine, mis kisub pisarad silmi kõigil päält-
vaatajail. Langeda valge luigena on ilus! Muidugi tantsin ka muudki nagu näiteks
"Ahastavat väänkasvu", "Ringutavat suitsu-lõhekala" jne..

Kirjanduse alal olen juba varasest lapsepõlvest alates lugenud kõiki meie suu-
re maailma paremaid teoseid. Vaevalt tähed selged, tundsin vahenditumat lõbu geni-
aalsest romaanist "Must kapten" ehk "Lendav hollandlane", milline teos sätendab
päikesena mu kirjanduseeskujude taevas. Milline stiil! Kompositsioon! Tegelased!
Tore poiss, see Must kapten, ja Mahvalda (nii vist too nimi ikka oli) on "noobel"
plika. Ka Pinkerton'i ja Sherlock Holmes'i lood on juba lapsepõlves tükk-tükilt pä-
he õpitud. Minu praegune lemmik on Courths Mahler (kuulus neegrite kirjanik) oma
"....." - teostega.

Ka ise olen palju, palju luuletanud ja kirjutanud. Noor-Eesti lõi luulesse va-
ba värssi (s.t. "kultiveeris" vaba värssi, sest see oli siiski juba ennem olemas),
aga mina olen veel suurem reformaator: minu luule ei tunnista isegi ei riimi ega
rütmi. Muide luuletan aga ainult endale lugemiseks. Minu ilukirjanduslikest teo-
seist on kõige enam tuntud draamad "Vaese vanakese õnnetu surm Leedusse kukkunud
meteori all" ja "Kuulmata tragöödia Veenuse kujuga Kärevere sillal." Teaduslikest
tõist: "Mispärast on kahjulik istuda all matemaatika klassis ahju ümber".

Näitekunsti alal võin kahtlematult terve Shakespeare'i "Hamletit" üksinda "maha
mängida". Seda küll ei tea, kas palju paremini saab kui "Vanemuises" (peab ikka
tõele au andma!). Olen mitugi korda teinud kodus proovi. Nagu vaevalt kõlab "Jo be
or not to be!" jooksevad emad, õeksed ja vennaksed minema, kui oleksid rabatud väl-
gust. Nad vaesed on liiga tundelikud ja õrnad selleks, et nautida tragöödiat.

Nüüd laulu alal. Hääl on mul ilus kui hõbekellukeste tirin ja linnukeste sirin.
Meie ajal ei saada enam hästi aru pooltest toonidest ja tööpoolest: nad on ka väga
rasked. Mina omal esinemisel neid ei tarvita kunagi ja rahvas trambib laulu lõppe-
des lihtsalt põrandat ja isegi vilistab. Nii suur poolehoid! Kodus harilikult män-
gin laulule ka klaveril kaasa. Kõik moodsamad tükid, mis mängitakse meie uisuteel
("Lieber Hans", "Valencia", "Nishni-Novgorod" etc.) on pääs. Aga hädas olen oma kla-
veripreiliga. Laseb aga igasugust prahti mängida ja veel milliste tundmatute auto-
rite töid! Ei jää nende nimedki õieti meele. Midagi umbes sellast vist oli: Peet-
hooven, Sopiin, Saikovski. Minu pisikesed nukukäed ei ulatagi sellaseid kolm-,neli-,
viiskõlasid võtta kui need rumalad pannud paberile.

Tuntud olen organiseerijana. Seni olen seadnud kokku igaõhtuse "Kalevis" -
käijate grupi, "Lindas"-käijate salga... Tarvis hakata ka seda gruppi koostama, mis
külastaks "Alhambrat", sest üks keskkooli õpilane peab ometi igast Tartu kultuur-
avaldusest suurima innuga osa võtma.

Selle unustasin hoopis panemata, et ka tantsin hästi, mis muidugi väga tähtis,
sest meie aeg hindab inimest just selle järele, kuis ta tantsib. Ma hakkasin tant-
sima alles siis, kui olin IV algkooli klassis, seejärel pidin palju tantse õppima
järele. (Muide hakatakse praegu tantsima harilikult juba 6 - 7 aastasel. Veel
praegugi pole järele jõudnud teistele. Nemed tantsivad juba Yale-Bluesi ja.... mina
pööra oma nukujalgu "sarlestoniga", väana "tsimmit" ja hüppa "sarlestonetti". Siiski
kui mõni tantsuturniir tuleb, lähen kindlasti.

Ah sa heldus! Maalikunsti olen hoopis unustanud. Sel alal võite ise iga päev
mu võimeid näha. Enamik kuulutusist, mis rippuvad "müstal tahvilil", on minu vaimu-
sünnitud. Juba algkoolis pandi kõik mu joonistused ühele saali seinale ja nende
kohta asetati plakat: "Vältige defekte!"

See oleks siis nüüd vist kõik - õigemini pole siin enam ruumi kirjutamiseks.
Paber on raha! Nüüd lähen jälle teemi juure. (Teemist kõrvalekaldumine on ainult
suurte geenuste tunnus.) Seda te teate juba, et ootasin stipendiumi. Eks!? Hää kill!
Poolele linnale kuulutasin, et mina olen see "õnnelik võitja". Nii jõudis kätte
igatsotuim päev - 23. veebruar. Aktust ei saanud kuulata sugugi, "kroonid" helisesid
järjest kõrvus. Viimaks tuli kaunoodatud moment. Silmad löid särava, süda hüppas
sees (muidugi mitte minul üksi). "Stipendiumi saab (tõusin püsti) IV (ronisin pin-
gile) a klassi õpilane (lasin pää pisut norgu, sest ma pole IV-a-st, ent mõelsin,
et eksitus ja löin ta kohe veel enam püsti) (kukkusin esmalt pingile ja li-
bisesin siis selle alla). Veri sumises pähe, jalga... Tundsin ääretut valu varba
otstes, säält nagu oleks miski tahtnud pääseda vabasse loodusesse. Sisemised elun-
did kiskusid kuuldavalt krampi. Viletsana tõusin pingilt, metamorfoos oli sündinud
mu terves olomuses nii seesmises kui välises. Suure vaevaga üht jalga teise järe-
le lohistades ja kiüru kiskunult lahkusin kooliruumest. Ja iga inimene, kes tuli

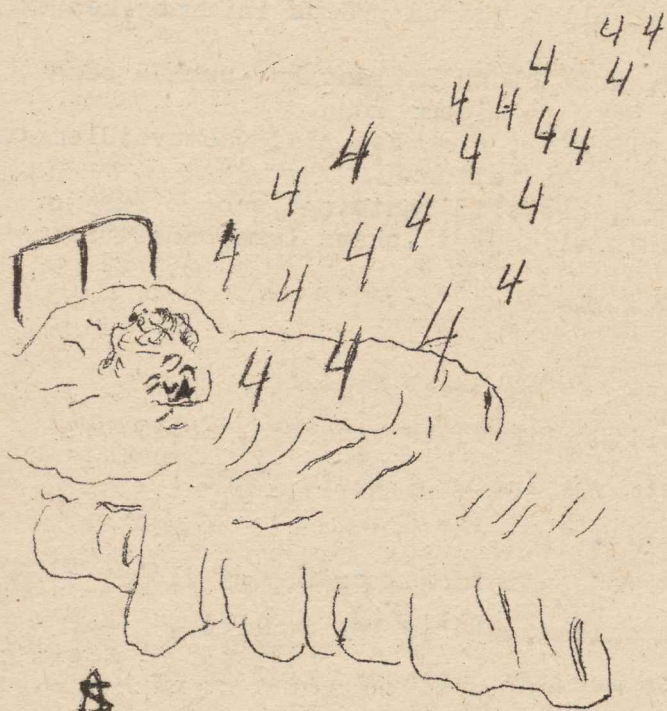

Pole "hapsoluutset
haimugi....."

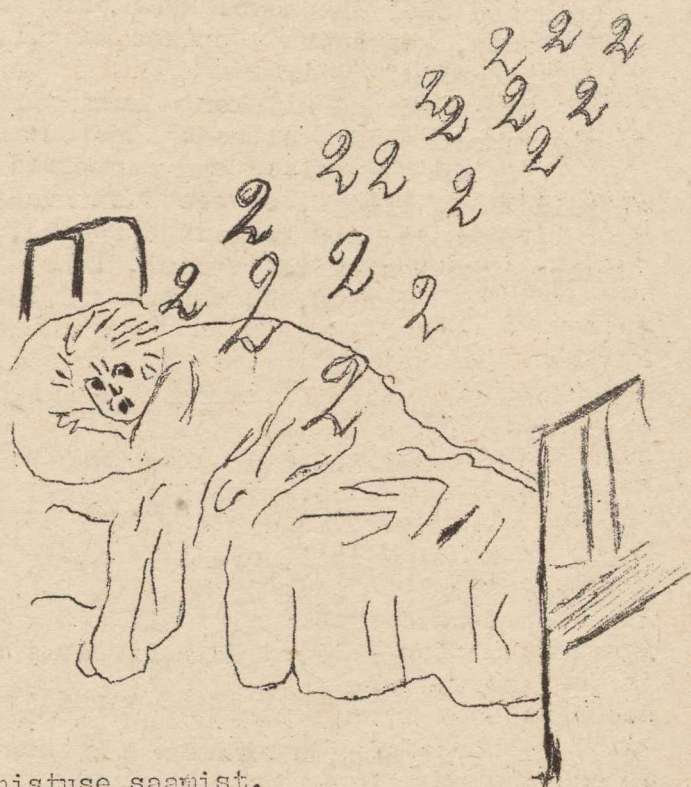

#

URSULA.

#

Õpilase unenäod enne tunnistuse saamist.

vastu, sai aru, et stipendium oli eksinud rängasti (mõni vast mõtles, et eksisin mina, kuid lollus!).

Koju saades hakkasin kainemalt kaaluma, miks mind ilma jäeti ja leidsin kohe töölise põhjuse. (Tänu mu geniaalsusele!) Ma olen kõigiti andekas, lihtsalt üliandekas ja kui iga kunsti eest 100. või 5. krooni, siis teeb see kokku hiiglasuure summa igatahes. Ja päälegi on stipendium ikka ühe silmapaistva kunsti eest. Ka võib koguni olla, et oli eksitus, et pidin mina saama, aga.....

Nüüd loobun kõigist oma aladest päale ühe ja jään kannatliku meelega ootama tulevat aastat. Elu on ilus, kuid valus! See vaene ema ei suuda tõesti alatist rahaturumist kannatada. Aga mida teha, kui puuder on kallisk! Minu eneseuhkus juba ei luba mul puuderdamata ninakõsega astuda inimeste ette, sest nad naeravad välja.... aga mina tahan ajaga uhkelt kaasas sammuda, teha kõike seda, mis teised ees teevad, sest praegune inimsugu on ju nii arenenud.... ja... (Ma ei tea, mis ma nüüd tehtsin jälle ütelda.)

Igatahes nüüd te siis kõik tunnete mu kisendavat kannatust, mu pöörasemat pot-tunust ja kindlasti tunnete kaasa mulle, sest teie mõtted on minu mõtted ja minu mõtted jälle teie mõtted.

Tartus, veebruaril 1929. ! ! !

=====

T E E Õ H T U.

=====

Saabus päev, mil meiegi I-a klassi õpilased võisime pidada oma teeõhtut. Saabus päev, mida olime oodanud enam kui pool aastat. Ning ülev oli meeoleolu, kui ühes veebruarikuu tormiga jõudis pärale see õhtu. Mugav oli istuda soojas toas, juua sooja teed ja maitsta võileibu, mida olid valmistanud klassi perenaised, kuna väljas tuiskas. Ilus oli kuulata tervitusi hr. direktorilt, õpilaspere vanemalt, ning klasside esindajailt, milledeks kuulsime ülistusi eneste kohta, ning see kõik aina tõstis tuju.

Eeskava, mis koosnes näidendist, klaverisoolodest, rahvatantsust ja plastikast, õnnestus hästi.

Kuid siis alles pääsis lahti tuju! Tantsiti ja mängiti, nii et pääd kuumasid. Väljas tormas tuisk, ning kooliruumes keerlesid õpilased kui ka õpetajad tantsusammes klaveri helide saatel. Oli raske uskuda, et need olid samad õpetajad ja õpilased sääl üheskoos. Kuhu olid jäänud õpetajate sünged näod ning enne nähtud õpilased, kes ägavad õppekoorma all. Oli vaid alles jäänud rõõmus inimmass, kes ei pidanud mingit piiri.

Oleks võinud nii kesta kuni nõrkemiseni, kui poleks kuulda saanud sõnad, mis andsid teada, et peab lõpetama see ilus õhtu ja minema koju.

Ei aidanud palved ega nurumised - käsk oli käsk, ning see pidi vastuvaidlemata täidutama, olgugi, et see just vastuvaidlemata ei täitunud.

Vaiksoks jäid koolimaja ruumid, ning kõik, kes olid tantsinud soojas ruumis kärarikka foxi viisi saatel, läksid koju tuule vile ja tuiskava lume saadetuna.

Tartus, 22 veebruaril 1929. O.

=====

T E A D A A N N E T O I M E T U S E L T.

=====

"T.T.G." 9 number ilmub enne koolitöö lihavõtte vahuaega, nr. 10 aga 15. aprilliks. Tellimiste vastu võtmine nr. 9 peale lõpeb 18. märtsil, nr. 10 peale - 10 aprillil.

Kuna paljudel õpilastel on arved endiste nummorde eest õien-damata, jääb neile lehe saatmine seisma, alates 10. numbrist, kuni on tasutud vanad arved. Käesolev ja järgnevad nrid lähemüügile hinnaga c 25 senti.

Osa kaastööd on jäänud välja sellest nrist ruumipuuduse tõttu.

Toimetus.

=====